



Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

In Qvo Agitvr Nominatim De Sacerdotibus, Confessarijs, Magistris siue
Doctoribus, Concionatoribus, Episcopis & alijs Prælatiſ, eorumque
Ministerijs - In ſeptem Tractatus distributus ...

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1629

Cap. XV. Valde ſanctam & vtilem eſſe deuotionem legendi & audiendi
Miſſam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45750](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45750)

CAPVT XV.

VALDE SANCTAM ET UTILEM ESSE DEVOTIONEM
legendi, & audiendi Missam.



Excelsis. &
vtilis. est
sacris. Miss
sa.

3. p. 7. 73.
2. 6.

2. Deut. 16. 5.

b. Leuit. 16.
2. 17.
Heb. 9. 7.

INTER Omnes Ecclesie Catholice deuotiones nulli
excelsior, sanctior, vtilior est, ac iucundior: quam quod
Sacerdotes quotidie Missam legant, & reliqui illam
audiant: quamuis pro secularibus excipiendus sit vnus
Sanctorum Sacramentorum Confessionis & Com-
munionis Sacramentalis, qui illis est maior & vtilior.

AD C V I V S exactiorem intelligentiam pre-
supponendum est: inter alias legis gratie exco-
lentias, eam esse valde admirabilem, quod in Sa-
crificio summam prestantiam cum summa frequentia coniungat. Nunc
in mundo omne pretiosum, vt dicitur, est rarum; & quod commune est
& ordinarium, solet vilescere, & contemni. Et in antiqua lege Agnus
Paschalis, qui (vt Sanctus Thomas ait) est expressissima Divini humani Sa-
crificij & Sacramenti figura: quia omnes illum sacrificabant & edebant
non offerebatur nisi semel in anno, & a Ierosolymis tantum, confluentibus
ad eam in eum finem Hebraeis totius regionis. At noster Agnus Paschalis
Christus Iesus in omni loco & tempore; in omni templo, & quotidie sa-
crificatur & sumitur. Et omnes Christiani interesse possunt Sacrificium
& preciosam hanc oblationem comedere. Olim b Summus Sacerdos semel
tantum in anno ingrediebatur in Sancta Sanctorum, vbi erat Propitiatorium
ad orandum pro se, pro familia sua, & pro omni populo; offerens Sacrificium
Thymiamatis, quod ponebat super prunas: & nullus hominum poterat
cum eo ingredi, aut assistere ei, quod ille faciebat. Nunc autem quilibet
Sacerdos etiam ex minoribus potest quotidie ingredi in Sancta Sancto-
rum Ecclesie, & orare coram Propitiatorio, Christo Iesu, pro se & pro
toto populo, licetque alijs ipsum comitari, & omnibus Fidelibus ei assis-
tere. Quod si Christus Dominus noster voluisset, vt ipsius, dona eorum
rara essent, plaris fierent; & constituisset vt celeste hoc Sacrificium semel
tantum in anno offerretur, aut in vna tantum Christianitatis ciuitate, aut
in vno tantum templo cuiusvis ciuitatis: aut per vnum tantum Sacerdo-
tem: omnes contentione quadam confluisissent die illo ad prescriptum
locum, vt viderent & fruerentur adeo precioso dono, & millies feliciter
eum iudicassent, cui talis fors contigisset, vt in Sacerdotem eligeretur ad
tale Sacrificium offerendum. Infinita tamen eius charitas noluit hos ter-
minos & limites dono suo, etiam preciosissimo, prescribere; sed genera-

tem facere potestatem, ut quotidie eius possent esse participes. Ac propterea Sacrificium hoc in praesentia duodecim discipulorum suorum obtulit dicens eis: *Hoc quotiescunque feceritis, in mei memoriam facietis.* Quibus verbis aperte satis significauit, se potestatem eis facere, saepe idem faciendi non constituto numero, aut limite: imò inuitabat, & prouocabat, ut Sacrificium hoc quotidie offerrent, ut ei placerent, & explerent eius desiderium: & continuam eius memoriam seruarent: quò reciprocum erga eum amorem ostenderent.

IUREBAT in antiqua Lege Deus, d offerri sibi iugiter per singulos dies agnos anniculos duos: alterum mane, alterum uespere, & decimam partem simila hoc est floris farinae purissimae, conspersa oleo iuso; & unam mensuram uini in agno uno; & hoc fieri super altare in conspectu Dei: ubi constitutam, inquit, ut loquar ad te: ibique praecepim filius Israel. Hoc dixit Deus Moyfi ad significandum, quòd Christus Dominus noster, Agnus qui tollit peccata mundi, pro cuius reparatione sacrificatus & mortuus fuit feria sexta uespere, & resurrexit die dominico mane; Sacrificandus esset perpetuò quotidie in altari Ecclesiae sub speciebus panis & uini, & valde copiosè largiturus purissimum gratiae suum oleum, dignè sacrificantibus, & ipsum suscipientibus; admittens eos ad suam dulcem familiaritatem, & consuetudinem. Quis igitur erit Sacerdos, uix fidei lumen & aliquam ueræ charitatis scintillam habens, qui non libenter & cum animi sui oblectatione velit oblationem hanc Agni huius quotidie offerre, dulcisque adeo cibi participes fieri? Et quis Christianus non studeat, quotidie assistere eiusmodi oblationi, & Missae interesse, & multis quidem si posset: cum quotidie multae offerantur in odorem suauitatis ipsi Deo, & quietis ac tranquillitatis nostrarum animarum, colloquendo & agendo cum ipso Domino, omnium bonorum fonte. Ut autem magis appareat celsitas & utilitas huius deuotionis, comprehendemus hic breuè summa quaecunque hactenus de Missa diximus: tam quoad Sacrificij ipsius substantiam, & fines, propter quos offeruntur: quam rerum, quae illud comitantur. Ut haec magnalia & utilitates uidentes, afficiamur ad Sanctum illud exercitium, in quo illae continentur; illudque praefereamus alijs multò inferioribus.

§. I.

PRIMUM Diuina Lex obstringit nos, ad deferendum honorem & adorationem Deo nostro; offerentes ei Sacrificia in testimonium infinitae ipsius excellentiae. Et quamuis hoc praecipit, eò quòd sit affirmatiuum, non obliget in particulari fideles, nisi certis quibusdam temporibus: est tamen valde gloriosum, Deiq; uoluntati ualde conforme, ut

1. Corinti
21. 25.Exodi. 29
8.Christus
quotidie offerri potest.Lipman. in
Catech.Causa quare
Missae sacrific. offeren.

1.
*Lex obli-
gar.*

quotidie executioni manderetur: offerendo celsissimum hoc Sacrificium in eius honorem eo modo, quo Sacerdotes Missam facientes, aut alij eam audientes. Cum igitur ipse quotidie beneficia nobis collatis, honorem nos quotidie afficiat: quid mirum, si & nos eum quotidie honore afficiamus; quia maximo est honore dignus? etsi enim ipsum quotidie honoremus, semper tamen multumque distabimus; cum ipse sit infinitum æternam gloriâ, honore, & laude dignus. Quamobrem ait Sanctus Iohannes, quod quatuor illa animalia requiem non habebant die ac nocte, & contentia: *a Sanctus, Sanctus Sanctus Dominus Deus omnipotens. Aequissimum* que est ut quo poterimus modo, quotidie conveniamus ad eum honorandum, dicentes in ipsa Missa eundem Hymnum, de quo ipse tantopere gloriatur.

Apoc. 4. 8.

2.
Gratitudo.

Ex quo secunda deducitur ratio: quia scilicet innumera sunt & inmensa beneficia, quæ ab ipso quotidie, imò singulis horis accipimus: & propterea gratitudinis lege deberemus quotidie, & horis singulis infinitas ei gratias reddere, si in finitæ nobis essent possibiles. Aequum igitur est, ut cum infinitum hoc Missæ Sacrificium nobis reliquerit ad hoc debentur ei exsoluendum: quotidie illud ei offeramus in gratiarum actionem pro tot beneficiis, quæ quotidie ab eo accipimus. Antiqui Patres sancti atque insigne aliquod beneficium à Deo accipiebant, erigebant altare, quo aliquod Sacrificium offerebant. Cum igitur altare pro hoc sit erectum: æquum omnino est, ut quotidie hoc ei offeramus, siquidem quotidie adeo præstantia accipimus, quamvis non semper ea agnoscimus.

3.
*Memoria
mysteriõ
Christi.*

Huc accedit, quod beneficium Incarnationis, Passionis, & mortis ipsius Salvatoris, in cuius memoriam Missa fuit instituta, sit infinitum. Quid igitur æquius est, quam quotidie animi nostri gratitudinem ostendamus, renouantes eius memoriam, ut honorem ei deferamus: qui tam nos beneficio affecit, totque bona nobis promeruit?

4.
*Peccata quæ
in illa exsol-
vantur.*

QUARTO: quia quotidie peccamus, & nova quotidie ob culpas nostras debita contrahimus. Quæ igitur maior prudentia esse potest, quam dicere vel audire quotidie Missam: ut certiori, ac copiosiori solutione, & minoribus nostris expensis, quam offerre pro illis possimus, eas exsoluamus: vna enim Missa bene quotidie oblata, plus soluit, quam dies alij quot ieiunij, aut disciplinæ, & quodcumque aliud opus satisfactorium propter satisfactiones ipsius Salvatoris, quæ in ea nobis applicantur, & propter proprias, quæ accedunt ex deuotione, qua illam offerimus.

5

QUINTO: quia quotidie circumdamur innumeris periculis, temptationibus, & peccandi occasionibus, quas Dæmon, mundus & caro nobis

obtrahunt.

obtrudunt: quæ autem solidiora & efficaciora arma contra eas arripere possumus, quàm ipsam Missam, quæ cœleste subsidium contra omnes nostros hostes impetramus, & Angeli, qui ei assistunt, in subsidium nobis aduenient aduersus Dæmones; & ipsemet Dominus causam nostram tanquam propriam suam suscipiet: quia summum, quem possumus, honorem in hac oblatione ei offerimus.

QVOD IN autem dicam de periculis corporalibus, & miserijs, quibus nostrum corpus est subiectum? Innumera sunt mala, quæ quotidie euenire nobis possunt contra vitam, salutem, honorem, facultates, & solatium; quædam publica, alia occulta: quæ nullâ humanâ industriâ præuenire, & euadere possumus: ad quæ tamen euitanda plurimum confert Missa, cuius valor terminum nullam habet: quam si quotidie Domino nostro offeramus, eum peruenemus, ut ab eis omnibus nos præseruet.

QVOD SI cupias multum in perfectione & sanctitate proficere: quodnam medium suauius & efficacius ipsa Missa adhibere poteris in qua exercentur heroici omnium virtutum actus; Deoque offertur res præclarissima, quæ offerri ei potest: hic enim fides exercetur circa mysterium difficillimum; spes cum pignore certissimo; oratio cum fulcro Sacrificij & Ecclesiæ Sanctæ directione; charitas oratione & oblatione ipsius Missæ pro vivis ac defunctis. Quod si Sacramentaliter, aut spiritualiter communices, augmentum erit multò maius.

OCTAVO: quis filius non plurimum delectetur visitare quotidie suum parentem? & quis priuatus homo non studeat quotidie apud suum Principem aliquo tempore manere? Et quis ægrotus non afficiatur magna consolatione, quod videat quotidie suum medicum, à quo sentit morbum sibi alleuari? & quis discipulus non conuertetur frequenter cum sapiente suo Præceptore? Et quis tristis ac desolatus non gaudeat agere, quotidie aliquo tempore cum suo amico, à quo aliquod sentit solatium? Cur igitur non delecteris assistere quotidie MISSÆ, ad quam è cœlo venit tuus parens, tuus Princeps, medicus, Magister & amicus tuus verus? Cùm igitur magnus noster DEVS velit quotidie remedij & solatij tui causâ è cœlo ad terram venire: quid mirum, si & tu è domo tua ad templum te conferas, ut aliquid temporis in iucunda cum ipso conuersatione, & familiaritate expendas? apud nos in more est positum, ut cùm duo amici valde à te inuicem distant, cupiunt verò se mutuo videre, ita vitam partiantur, ut in medio itineris conueniant. At noster SALVATOR multò plus facit, qui è summo cœlo ad templa nostra descendit, ut

nos

quia arma
prebet ad-
uers. peccata

6.
quia à ma-
lis præseruat

7.
quia per
fectionem
promouet.

8.
quia in illa
cũ Deo òni-
a bona no-
bis conferre
agimus.

9.
Necessitas,
orandi.

10.
Facilitas
sacræ Missæ.

11.
quia Deo
summum
placet.
D. Daniel.
8. 11.

12.
Quia Eccle-
sia summi
eam facit.

13.
Quia Deus
operâ in ea
locasam re-
munerat.

c. Luc. 19. 11.

nos ed accedamus ad videndum, colloquendum, ac de nostris nego-
tijs cum eo agendum. Et quid magis frequenter in scriptura Divi-
na repetitur, quàm necessitas semper orandi, sine intermissione, omni
tempore: & qui iubet, nos quotidianum panem ab ipso petere pro hodie
etna die: signum est etiam velle, vt crastina die, perendie, & quotidie
illud petamus. Quid igitur magis expediens, quàm quotidie Missæ immo-
esse, & in ipsius Domini præsentia precationem illam ei dicere, quàm
ipse iubet: qua petamus septem milla dona, quæ peti à se iubet. FACILITAS
etiam supremi huius exercitij nos inuitat, & allicit ad quotidie illud fru-
quentandum. Si enim offerenda nobis fuissent, sicut antiqui offerrebant
animalia, oues, arietes, & res aliæ variæ cum difficultate, & expensis, ab
quam habuissimus excusationem; nulla autem cogitari potuit oblatio
cillior ac suauior, quàm hæc sit; nam eam potius instituit Christus Domi-
nus noster in pane & vino, qui cibus est ordinarius: ed quodd oparetur
ordinarium & quotidianum: Huc accedit: quodd Dæmon extraordinarium
quadam rabie Sanctissimum Missæ Sacrificium oppugnet, & per Hæreses
cos Anti-Christi Præcursores contendat eam abolere. Et ipsemet Christus
Christus in mundi sine (vt ait Daniel) b. tollit à publico vsu *ingre Sacrificium*
quod signum est, valde illud placere Deo, & hominibus prodesse. Et
quamuis nihil aliud hic esset spectandum, quàm vt de spectus fieret Sabba-
næ: est valde ad rem quotidie huic Sacrificio interesse; & operam dare, vt
eius continuatio semper progrediatur ac proficiat. Et quamuis Ecclesia
constituerit integrum diem Dominicum, & aliorum festorum Divini
cultui dedicari: ad eundem tamen cultum, præceptum tantum ponit
ctum audiendi Missam: ed quodd hic sit potissimum, in quo multa ad ipsius
Dei cultum & honorem spectantia continentur. Cum igitur Ecclesia Mis-
sæ auditionem tanti faciat: rationi est valde consentaneum, vt qui eius
filios esse gloriantur, non solùm in Dominicis & festis, sed reliquis etiam
diebus illi intersint, Deumque suum optimo, quo possunt, modo hono-
rent ac venerentur.

Hic addamus tantam esse Dei nostri Charitatem & liberalitatem
vt optantem ipsum, vt magis ei placeat, videre aliquo semper beneficio
singulari, & supra meritum, afficiat: quo bonum illud desiderium remu-
neret. Et qui ad Missam audiendam accedit, vt in consecrata Hostia ipsius
videat & adoret: non recedet inde absque magno al quo lucro, & fru-
talis aspectus. Præclara huius rei imago est, quod euenit Zachæo: nam
magno desiderio teneretur videndi Christum Dominum nostrum, qui
transibat versus Ierichò; nec possèt e præ turba, quia statuta passibus
præcurrens ascendit in arborem, vt eum videret: nihil aliud cogitans aut qua-
rens, quàm eum videre, & nosse; Sed Christus Dominus noster, cuius
derunt

derium eius valde placuit, *suspiciens*, & benignissimis suis oculis *cum viderem*, dixit: *Zachae, festinans descende; quia hodie in domo tua oportet me manere*, quasi distinctius ei dixisset; tu optasti hodie me videre; hoc igitur desiderium tuum hodie etiam remunerabo, ita ut me hospitio excipiens, & videas, & diutius mecum colloquaris; ita ut *hodie salus domui tua facta sit*, maneatque sanctificata. Quæ nam igitur dies, o mundi Saluator, futura est; in qua ego non studeam, te videre, ambulans per Iericho huius mundi tectum licet & velatum in Sanctissimo hoc Sacramento? Quomodo non quotidie cupiam te aspicerè, transeuntem in hoc Sacrificio: qui ad eos liberalis in eos, qui te videre desiderant? Et si satis mihi existimo esse, quod solum te videam, indignum me reputans, qui te hospitio recipiam: tu cordi meo loqueris ac dices; ingredi in domum tuam, quia hodie volo apud te manere. O Divinæ Charitatis celsitudinem! quæ ita benigne suaviterque agit cum his, qui te aspiciunt: ut in eorum animas spiritualiter ingrediaris, eosdem visitans, & consolans tuâ præsentia; totque bonis eos replens, ut dici possit: *hodie salus domui huic facta est*: quia salutis auctor in eam est ingressus. Sed quid dicemus, quando ipse Sanctissimi Sacramenti aspectus, affectum excitat, & voluntatem ipsum accipiendi: imò tantam excitat famem, ut homo non satietur, nisi regia ipsius præsentia, quam in Sacramentali sumptione accipit? Sæpè hoc accidit humilibus & pijs animabus, cum Missæ interfunt; quas vehementibus inspirationibus hic DOMINVS ad Sacram communionem impellit, dicens eis idem, quod ZACHÆO: ingredi in domum tuam, eamque studiosè præpara, & exorna: quia hodie in Sacra Communione volo ad eam venire. Et cum hac ratione eam ingreditur, maiori cum efficacia dicit: *hodie salus domui huic facta est*: manet enim locupletata, & beata ex mea præsentia.

DENIQUE omnia hæc bona & commoda, quæ Missa adfert, voluit Deus confirmare multis & præclaris miraculis editis in fauorem eorum, qui laudabilem hanc tenuerunt consuetudinem. Aliquos enim eripuit à fornace ignis; alios à fulminibus aut morte subitanea; alios à vehementibus tentationibus; alios à vinculis & carceribus; alios ab hostium suorum incuribus. Sed quid mirum, quod qui quotidie tot edit prodigia, etiam si invisibilia: ut fiat Sacrificium & cibus noster, faciat etiam multa visibilia: ut à nostris periculis per hoc medium nos eripiat? Si d *serpens aneus prodigio in altum eleuatus*, prodigiosè sanabat percussos à veris & venenatis serpentes: quid mirum si quotidie Christum Dominum nostrum in Missa aspicerè, cum in Sacra HOSTIA & CALICE eleuatur, satis sit, ut etiam miraculosè, si id opus esset, à nostris doloribus & aduersitatibus liberemur? Ne desit nobis Fides, ne deuotio nostra intepescat: cum enim

14.

d Num. 9. 12

Diuina bonitas & Omnipotentia non imminuatur, non desinet laborare confugientibus ad ipsius misericordiae thronum, qui est Sanctissimum Missae Sacrificium.

§ II.

EXDICTIS deduci debent duo magni momenti documenta. Primum pro Sacerdotibus, quos haec rationes magis obstringunt, & urgent ad quotidie celebrandam Missam cum maxima, qua possunt deuotione. Quibus tamen rationibus aliae adhuc valde efficaces adduntur.

PRIMA, ob insignem utilitatem, quae illis prouenit, non solum Sacrificij oblatione; sed etiam ex ipsius Sacramenti sumptione. Estque insignis prodigalitas priuare se tanto bono, quod possit adeo facile obtineri. Et est quasi contemptus quidam, aut exigua certè aestimatio, costis huius Mannae, & panis supersubstantialis; quod non sumatur quotidie; cum tam facile fieri possit, ut videri potest in quarto tractatu primi tomi.

SECUNDA ratio est ob ingentem utilitatem, quam adferunt ecclesiae vniuersae, & omnibus fidelibus viuus ac defunctis. Est enim eius Charitas, breuisque misericordia, tanto bono eos priuare, cum nulla ad adsit causa, quam ignauia & negligentia propria. Sacerdos (ait Beda) qui absque legitimo impedimento Missae celebrationem omittit, quantum in ipso est Sanctissimam Trinitatem priuat laude & gloria; Angelos iustitiae; peccatores venia; iustos auxilio & gratia; existentes in purgatorio subsidio & refrigerio; Ecclesiam ipsam ingenti beneficio; & seipsum medicina & remedio.

PRÆTEREA (ut ait S. Thomas) non est tutum, a *in vacuum gratiam Dei recipere*, & *b talentum à Domino acceptum fodere in terram*; & non exercere officium sibi commissum. Cum igitur Sacerdotis officium sit Missae celebrare, & pro fidelibus omnibus orare; & gratia Sacramenti ordinis ad hoc sit illi data: malè omnino faceret, si ab hoc exercitio semper se abduceret, etiam prætextu reuerentiae & humilitatis. Cum enim officium & gratiam habeat ad illud exercendum: non erit contra reuerentiam & humilitatem frequenter illud exercere.

PRÆCIPUE, cum satis constat id esse magis conforme præcepto Christi Domini nostri, cum dixit Apostolis, eorumque successoribus: *Hoc facite in meam commemorationem*. Qua sententia, ut concilium Tridentinum declarat, hoc Sacrificium offerri præcepit: Et quamuis hoc præcepto non obligenter ad Sacrum quotidie faciendum, quia solum commendat, ut id faciant Dominicis minimùm & festis solemnibus: dabitur

1. Documentum

Idem S. Bonau. tract. de prepar. ad Missam c. 5.

3. p. q. 82. a. 10. a. 2. Cor. 6. 1. b. 2. Matih. 23. 18.

c. Luc. 22. 19. Sess. 22. c. 1. Sess. 23. c. 4. de Reform.

tamen non est, quin sit obedientia futura perfectior, si id quotidie faci-
ant; contententes, quantum in ipsis erit, vt hoc Sacrificium continuetur,
neque ipsorum negligentia interrumpatur.

Hic accedunt omnes rationes positæ in quarto tractatu primi tomi:
quæ exhortantur ad frequentem Sanctissimi Sacramenti sumptionem,
quod si debet esse panis quotidianus aliquibus Fidelibus: multò id magis
conuenit Sacerdotibus.

DENIQUE hic mos approbatus est, & confirmatus exemplo Sancto-
rum, qui de eo gloriabantur: de quo S. Andreas Apostolus Tyranno illi
Egeæ dixit: *ego Omnipotenti Deo quotidie immolo immaculatum Agnum.* San-
ctus Hypolitus Martyr explicans extremi iudicij sententiam, inducit
Christum Dominum loquentem cum bonis Sacerdotibus, ac dicentem:
venite Pontifices qui mihi quotidie Sacrificium purè obtulistis, corpusq;
& sanguinem meum preciosum mihi Sacrificastis. Idem faciebat S. Cy-
prianus, & quidam alius Episcopus nomine Cassius, cuius consuetudinem
(vt refert S. Gregorius) approbavit Christus Dominus noster, iubens ei
dici: age quod agis, operare quod operaris: citò enim venies ad me & re-
tribuam tibi mercedem tuam. Et vt idem S. Gregorius perpendit: qui
quotidie iudicis aduentum expectat, æquum est, vt quotidie legationem
sue nuntium ad eum mittat, rogans ea quæ pacis sunt. Quæ autem lega-
tio potest aptior esse, quàm ipsa Missa: si quotidie offeratur ad pacem cum
Deo habendam?

SED quoniam bona consuetudo multum amittit, cum ex sola consuetu-
dine, absque spiritu & deuotione, aliqua seruat: necesse est ita Sacerdo-
tes assuescere, quotidie Missam legere, vt quotidie tanto spiritus seruo-
re eam faciant, sicut primas; quæ ob nouitatem, solent maiori cum deuo-
tione, reuerentia, & quiete fieri. Quam ob causam cum Deus in lege An-
tiqua iussisset offerri sibi quotidie duos Agnos & modum præscripisset,
quo alter esset mane offerendus, adiecit: *d alterum agnum offerendum esse
ad vespertinam in xaritum matutina oblationis.* vt ex ea repetitione intelligerent,
se non debere Sacrificij seruo-rem relaxare, eò quòd esset secundum & ad fi-
nem diei. Ac propterea etiam Sacerdos (vt supra diximus) semper inchoat
Sacrum dicens: *intraibo ad altare Dei,* & Christum qui renouat iuuentutem
meam. Et qui ob frequentiam faciendi Sacrum, aliquid remitteret de re-
uerentia: expediret ei abstinere interdum, cum sancto timore: vt postea
maiori cum seruo-rem & amore accederet. Ex quo satis apparet, ita de-
bere Sacerdotes vitam suam componere: vt quotidie possint Missam
dignè celebrare: Propter hanc enim occasionem dixit Ecclesiastes
(vt supra perpendimus) *e Omni tempore sint vestimenta tua candida*

Epist. 54.
Homil. 37.
in Euang.

2. Docum-
tum.

d. Exod. 29.
41.

e Ecclos. 9. 8

r. fere s. T. l.
p. q. 8. a.
Sed. con.
a.

uasi quotidie adfuturus conuiuio nuptiarum celestium, Quamuis autem
em leuibus aliquibus culpis interdum afficiantur: non propterea
debent pusillanimes: imò etiam si lapsus aliquis accidat grauis: modò
tunc studeant per pœnitentiam surgere. Propterea enim S. Ambrosius
dixit: g. aue est, quod ad mensam Domini mundo corde & manibus
nocentibus non venimus; sed grauius est, si dum peccata metuimus, etiam
Sacrificium non reddamus. Et cum iustus septies cadat in die, & reser-
gat: si Sacerdotes quotidie ceciderint, quotidie etiam surgant, & sanctam
Missam celebrent, & communicent. Quod tamen faciendum non est pro-
cipuè propter aliquod temporale commodum; sed propter finem
motiua prædicta. Ex quo proueniet, vt non celebrent cursim, & festina-
ter, vt citò se expédiant; sed cum grauitate, moderatione, & more con-
nienti; vt cum debita deuotione & reuerentia celebrent. Neque propter
humanos respectus, scilicet audientium, citius se expédiant. Siquidem
eo actu sunt omnibus superiores, etiam mundi Potentatibus, ac Regibus.
In cuius testimonium statuit Ecclesia: Sacerdotem, cum sacris vestibus
indutus exit ad altare, aut ab eo redit, nulli hominum debere pileum de-
ponere: eò quòd in illa actione personam gerat Christi. Cum etiam in or-
micis actionibus, qui Regis personam gerit, & sicut Rex est indutus
quamdiu actio illa durat, loquitur, agit, & omnes corporis motus di-
rigit, atque si verus esset Rex. Multò igitur æquius est, vt in Missa Sacer-
dos ad viuam Christi personam, opus illud cum ea grauitate, mo-
destia, & Sanctitate peragat, qua ipsemet Christus fecisset; in quantum pos-
sunt creatura ipsum imitari.

HIS similia sunt documenta, quæ concernunt Sæculares, Missam
stantes: qui etsi assuescant quotidie Missæ interesse, non tamen debent
sola consuetudine id facere; sed ex feruore Spiritus: neque erit difficile
tædium deponere, si bene ad eam attendant modis superius positis: ve-
riatis scilicet considerationibus per dies hebdomadæ, & suo ordine re-
nouatis. Ex quo etiam proueniet, vt non cupiant, eam citò absolui; sed
multò minus Sacerdotes urgeant, vt se expédiant: nec quidem tale des-
derium eis aperiant. Id enim esset eos prouocare, vt officio suo non bene
fungantur. Audiant, qui tales sunt, querelas Sancti Augustini ad
plebem Hiponentem: volo, inquit, de vobis conquiri ob rem quandam
valde mihi ingrati, ac molestam. Sunt enim vestrum aliqui, & præ-
cipuè huius sæculi potentes, qui ad Ecclesiam venientes, non habent debi-
tam deuotionem ad laudes diuinas celebrandas; sed urgent potius Sa-
cerdotem, vt Missam abbreviet, & ad ipsorum arbitrium canter, nec per-
mittunt, Ecclesiasticum ordinem seruare, propter suam gulam; & assu-
am; vt eant ad conuiuia, aut ad sua negotia terrena. Magnam tantum
exigunt

exiguæ fidei ac devotionis indicium est: quod comica aliqua actio trium
 horarum videatur ipsis brevis; Missam autem, quæ duret semihora, iudi-
 cent nimis longam. Et satis est, si hoc tempore, quod ad excelsum adeo
 mysterium est valde breue, contenti simus: quamuis, attenta nostra imbe-
 cillitate, videatur satis moderatum: vt imitemur quod dixit, S. Ioannes
 quod *f. cum Angelus aperuisset sigillum septimum factum fuerit silentium in cœlo,*
lo, quasi media hora. Fiat igitur silentium in Ecclesiæ cœlo per semihoram
 qua Missa durat. Silentium dico, vt cessent confabulationes impertinen-
 tes; multoque magis negotia profana. Nam omnia tempus habent: Missæ
 autem tempus non est ad garrendum, aut agenda negotia; sed ad oran-
 dum, & meditandum. Quod si comica actio cum attentione & silentio
 auditur: (ad nostram confusionem hoc vtor exemplo) cur non cum atten-
 tione & silentio actio hæc adeo Diuina audiatur? Si censetur inurbanitas,
 loqui aut negotia aliqua in præsentia Regis terreni tractare; quid erit idē
 facere in præsentia Regis cœlestis? Si apud Romanos cū Sacrificia sua falsa
 offerrent, solum audiebatur vox Præconis clamantis: *Hoc age, quod agis, Hoc*
agite. Quotō magis erit rationi consentaneum, vt qui vel legunt, vel aut
 diunt Missam, attendant ijs quæ agunt; cogitantes, ipsummet Deum, aut
 Sanctum eius Angelum, ipsos monere, & attendere, an acquiescant admo-
 nitioni. Qui ad Ecclesiam venit (ait S. Augustinus) non debet corpore
 intus esse & corde exterius. Totus intus esse debet. *Si intus est quod videt*
homo, quare foris est, quod videt Deum? Totus igitur homo corpore & spiritu,
 & omnibus suis facultatibus intra Ecclesiam esse debet, attendens ad
 officium Diuinum, quod in ea fit: magis enim rationi est consentaneum,
 Deo placere & latifacere, quàm hominibus. Ad id porro iuuerit non pa-
 rum, quod in proximo tractatu dicturi sumus de Horis

Canonicis, & modo eas
 legendi.



»
 »
 f. Apoc. 8. 1

Eusebium
 Lib. 4. de
 Præpara.

Serm. 6. de
 verb. Dom-
 Tomo. 10.